

Paweł Rygiel

Międzynarodowe normy ISO z dziedziny informacji i dokumentacji z lat 2000-2013 i ich implementacja w polskim systemie normalizacyjnym : komunikat

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 4, 96-109

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MATERIAŁY

PAWEŁ RYGIEL
Biblioteka Narodowa

MIĘDZYNARODOWE NORMY ISO Z DZIEDZINY INFORMACJI I DOKUMENTACJI Z LAT 2000-2013 I ICH IMPLEMENTACJA W POLSKIM SYSTEMIE NORMALIZACYJNYM. KOMUNIKAT

Wprowadzenie

Normalizacją dotyczącą różnych aspektów działalności gospodarczej, technicznej czy naukowej zajmują się instytucje krajowe do tego powołane, np. Association française de normalisation (AFNOR), American National Standards Institute (ANSI), Deutsches Institut für Normung (DIN), Polski Komitet Normalizacyjny (PKN) oraz instytucje branżowe, krajowe i międzynarodowe, np. National Information Standards Organization (NISO), Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE), European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC) itp. Organizacje krajowe ustanawiają samodzielnie akty normatywne lub adaptują tworzone przez instytucje międzynarodowe, np. International Organization for Standardization (ISO) czy European Committee for Standardization (CEN). Na podstawie umów partnerskich między ośrodkami krajowymi i międzynarodowymi powstają tłumaczenia międzynarodowych norm i innych aktów normatywnych, które następnie są uznawane jako obowiązujące w danym kraju. Taka praktyka ma obecnie miejsce w Polsce. Do 2010 r. powstawały równocześnie normy krajowe, które nie były odpowiednikami norm zagranicznych (krajowych czy międzynarodowych). W interesującej nas dziedzinie (informacji i dokumentacji) dotyczyło to głównie norm wykorzystywanych do opisu dokumentów.

W Polsce ośrodkiem normalizacyjnym jest PKN, który współpracuje z ISO, CEN i innymi organizacjami [Szymański, 2004]. Za tworzenie norm w poszczególnych obszarach odpowiadają Komitety Techniczne (KT), skupiające przedstawicieli branż i specjalistów z różnych ośrodków. Komite-

tem Technicznym PKN odpowiedzialnym za ustanawianie norm z dziedziny informacji i dokumentacji jest KT 242, który powstał w 2003 r. z przekształcenia Normalizacyjnej Komisji Problemowej nr 242: Informacja i Dokumentacja [Jaroszewicz, 2010]. Zakres tematyczny jego działalności obejmuje: terminologię, kompozycję dokumentów, identyfikację i opis dokumentów, kodowanie, konwersję pism, języki informacyjno-wyszukiwawcze, przechowywanie i konserwację dokumentów oraz zastosowanie komputerów, a także usługi edukacyjne¹. KT nr 242 współpracuje z ISO Technical Committee 46 – *Information and documentation* (ISO/TC 46) oraz jego podkomitetami zajmującymi się różnymi aspektami działalności informacyjnej: ISO/TC 46/SC 4 – *Technical interoperability*, ISO/TC 46/SC 8 – *Quality – Statistics and performance evaluation*, ISO/TC 46/SC 9 – *Identification and description*, ISO/TC 46/SC 10 – *Requirements for document storage and conditions for preservation*, ISO/TC 46/SC 11 – *Archives/records management*.

KT nr 242 współpracuje również z europejskimi ośrodkami normalizacyjnymi odpowiedzialnymi za tworzenie norm z dziedziny informacji i dokumentacji:

CEN/SS A07 – *Translation services*,

CEN/SS F07 – *Documentation*,

CEN/SS F17 – *Administrative documents*,

CEN/TC 353 – *Information and Communication Technologies for Learning, Education and Training*.

Zakres badań

O tym jak ważne dla środowiska bibliotecznego są zagadnienia związane z normalizacją i standaryzacją działalności bibliotek, pisano w wielu miejscach [m. in. Siemińska, 1995; Tokarska, 2000]. Rys historyczny normalizacji bibliotecznej w Polsce został przedstawiony w kilku ważnych pracach [Borkowska, 1971; Pelcowa, 1977]. Stan bieżący działalności normalizacyjnej przedstawiany był w wielu artykułach [Grabowska, 2001; Grochowska, 2005; Grochowska, 2010]. Prezentowano normy i standardy² dotyczące opisu bibliograficznego [Pelcowa, 1977; Grochowska, 1996; Lenartowicz, 2001] i związane z różnymi aspektami działalności bibliotek (automatyzacja, ochrona zbiorów, statystyka biblioteczna) [Pich, 2000; Drewniewska-Idziak, 2001; Piotrowicz, 2001; Ramlau-Klekowska, 2001].

Celem komunikatu jest przedstawienie stanu prac normalizacyjnych z dziedziny informacji i dokumentacji, prowadzonych przez ISO w latach

¹ ISO/TC 232– *Learning services outside formal education*.

² O słownictwie używanym w normalizacji zob. [Szmigielska, 2007].

2000–2013, oraz efektów prac nad implementacją norm międzynarodowych przez KT 242 w tym samym okresie. Dla realizacji tego celu zbadano wykazy norm publikowane na stronach ISO i PKN i wybrano te normy, za ustanowienie których odpowiedzialne są Komitety Techniczne właściwe dla interesującej nas dziedziny. Wyniki wykonanego przeglądu norm przedstawiono w zestawieniu tabelarycznym, zawierającym numery i tytuły norm ISO w porządku rosnącym oraz ich polskie odpowiedniki (tab. 2). Następnym krokiem była analiza wyselekcjonowanego materiału pod kątem ich tematyki, uwzględniająca podział na podkomitety (tab. 1). Trudniejszym zadaniem było wskazanie na te spośród zbioru norm ISO, które szczególnie odpowiadałyby potrzebom polskiego środowiska bibliotecznego. Należy w tym miejscu pamiętać, że normy opracowywane przez ISO/TC 46 mogą też mieć zastosowanie w muzeach, archiwach, wydawnictwach i innych ośrodkach związanych z informacją i dokumentacją, co ma wpływ na zwiększone zainteresowanie tymi normami.

Normalizacja w PKN

Działalność Komitetów Technicznych PKN polega na opracowywaniu Polskich Norm i innych dokumentów normalizacyjnych w określonych zakresach tematycznych. Normy mają następujące oznaczenia:

PN-N – Polska Norma o zasięgu krajowym,

PN-ISO – Polska Norma wprowadzająca (metodą tłumaczenia) normę międzynarodową,

PN-EN – Polska Norma wprowadzająca (metodą tłumaczenia) normę europejską.

Każda norma posiada numer referencyjny, którego elementem jest rok publikacji w Polsce. W przypadku nowelizacji norma zachowuje dotychczasowy numer, zmienia się tylko rok wydania.

Normalizacja w ISO (2000–2013)

Zestawienie norm z dziedziny informacji i dokumentacji ustanowionych przez ISO w latach 2000–2013 i norm przyjętych przez PKN (tab. 2) ma za zadanie ustalenie obszarów, jakich dotyczyły normy powstałe w tym okresie, zwrócenie uwagi na aktualność prac normalizacyjnych oraz wykazanie luk i potrzeb w polskiej normalizacji informacyjno-dokumentacyjnej.

Analiza zestawienia przedstawia się następująco. Na ogólną liczbę 110 aktualnych norm, opracowanych dotychczas przez ISO/TC46 i jego podkomitety, w latach 2000–2013 ustanowiono 59 norm należących do następujących obszarów (według podziału TC 46 na podkomitety):

ISO/TC 46/SC 4 – *Technical interoperability* – 13 norm (np. ISO 2709:2008, ISO 15836:2009),

ISO/TC 46/SC 8 – *Quality – Statistics and performance evaluation* – 7 norm (wszystkie normy tego podkomitetu powstały w interesującym nas okresie, m. in. ISO 9230:2008, ISO 11620:2008),

ISO/TC 46/SC 9 – *Identification and description* – 14 norm (m. in. ISO 690:2010, ISO 2108:2005),

ISO/TC 46/SC 10 – *Requirements for document storage and conditions for preservation* – 3 normy (ISO 11799:2003, ISO 14416:2003, ISO 16245:2009),

ISO/TC 46/SC 11 – *Archives/records management* – 15 norm (m. in. ISO 15489, ISO 15489-1:2001).

Dodatkowo, za 7 norm bezpośrednio odpowiedzialny jest sekretariat TC 46 (m. in. normy dotyczące kodów krajów, terminologii i różnych transliteracji).

Odpowiedniki polskie ma jedynie 19 norm (zob. tab. 1). Proces nowelizacji w ISO przechodzi 8 norm, a 5 norm polskich ma za podstawę wersje normy ISO sprzed nowelizacji – (PN-ISO 3166-1:2008, PN-ISO 3166-2:2004, PN-ISO 3166-3:2002, PN-ISO 8459-5:2007 i PN-ISO 9230:1999). Normy polskie wprowadzające normy ISO to najczęściej te, które są najistotniejsze z punktu widzenia opisu materiałów bibliotecznych. Są to przede wszystkim normy opracowane przez SC 9, dotyczące przypisów bibliograficznych i znormalizowanych numerów wydawnictw (5 norm), kodów krajów, terminologii i kodów nazw pism (5 norm), za które odpowiedzialny był bezpośrednio TC 46 oraz normy zatwierdzone przez SC 4, opisujące, między innymi, zestaw elementów Dublin Core (3 normy). Poniżej (tab. 1) znajduje się zestawienie danych liczbowych dotyczące norm ISO i PN-ISO w podziale na jednostki odpowiedzialne za ich ustanowienie.

Tab. 1. Liczba norm w podziale na jednostki odpowiedzialne za ich ustanowienie

Jednostka odpowiedzialna	Liczba norm ISO (2000-2013)	Liczba norm PKN (2000-2013)
TC 46 (bezpośrednio)	7	5
ISO/TC 46/SC 4	13	3
ISO/TC 46/SC 8	7	2
ISO/TC 46/SC 9	14	5
ISO/TC 46/SC 10	3	2
ISO/TC 46/SC 11	15	2
SUMA	59	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych ISO i PKN.

Wspomniane zestawienie wskazuje, że wiele norm dotyczy obszaru związanego ze stroną techniczną działalności informacyjnej i dokumentacyjnej (ISO/TC 46/SC 4). Zwracają też uwagę liczby norm w obszarach związanych z identyfikacją i opisem (ISO/TC 46/SC 9) oraz zarządzaniem dokumentami (ISO/TC 46/SC 11). Analiza zestawienia norm ISO (tab. 2), pozwala zauważyć szczególną aktywność TC 46 i jego podkomitetów w latach 2007–2012 – ustanowiono wówczas 40 norm (ponad 2/3 zbioru norm publikowanych w analizowanym okresie).

Podsumowanie

Zaprezentowane zestawienia norm i ich analiza prowadzą do wniosku, że należy dokonać przeglądu norm ISO, które nie mają swoich odpowiedników w polskim systemie normalizacyjnym, pod kątem ich przydatności dla środowiska związanego z działalnością informacyjną. Należy sprawdzić, jakich norm brakuje i zdecydować, które z nich należałoby w pierwszej kolejności wprowadzić jako normy obowiązujące w Polsce. Potrzebna jest do tego współpraca i opinia środowiska, by do tłumaczenia wybrać istotne normy. Należałoby również zaktualizować już ustanowione polskie normy, np. PN-ISO 8459-5:2007 czy normy dotyczące kodowania nazw krajów.

Prace normalizacyjne są trudne, czasochłonne, wymagają dużego nakładu pracy i kosztów. Brak funduszy na ustanawianie nowych norm nie wpływa dobrze ani na aktualność norm, ani na stan normalizacji z dziedziny informacji i dokumentacji.

W świetle wytycznych prezesa PKN z 2010 r. polski ośrodek normalizacyjny zamierza skupić się na wprowadzaniu norm europejskich i międzynarodowych (ISO oraz CEN/CENELEC), co może być obiecujące, zważywszy na duże braki w uznawaniu i aktualizacji istniejących norm międzynarodowych. Z drugiej strony zmiany w procedurach ustanawiania norm oraz finansowania tego procesu mogą być dużym utrudnieniem [Jaroszewicz i Klenczon 2010]. Należy poszukiwać instytucji zainteresowanych sfinansowaniem ustanowienia tych norm, ponieważ są one niezbędne dla polskiego środowiska związanego z działalnością informacyjną i dokumentacyjną.

Tab. 2. Normy ISO ustanowione przez TC 46 oraz ich polskie odpowiedniki PKN ogłoszone przez KT 242 – stan na 31.12.2013 (układ według numeru normy ISO)

	Numer normy ISO	Tytuł	Polski odpowiednik – numer	Polski odpowiednik – tytuł	Uwaga
	I	II	III	IV	V
1.	ISO 690:2010	<i>Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources</i>	PN-ISO 690:2012	<i>Informacja i dokumentacja – Wytyczne opracowania przypisów bibliograficznych i powołań na zasoby informacji</i>	
2.	ISO 2108:2005	<i>Information and documentation – International standard book number (ISBN)</i>	PN-ISO 2108:2006	<i>Informacja i dokumentacja – Międzynarodowy znormalizowany numer książki (ISBN)</i>	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO
3.	ISO 2146:2010	<i>Information and documentation – Registry services for libraries and related organizations</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
4.	ISO 2709:2008	<i>Information and documentation – Format for information exchange</i>	PN-ISO 2709:2010	<i>Informacja i dokumentacja – Format do wymiany informacji</i>	
5.	ISO 2789:2013	<i>Information and documentation – International library statistics</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
6.	ISO 3166-1:2013	<i>Codes for the representation of names of countries and their subdivisions – Part 1: Country codes</i>	PN-EN ISO 3166-1:2008	<i>Kody nazw krajów i ich jednostek administracyjnych – Część 1: Kody krajów</i>	Norma znowelizowana przez ISO w 2013 r.
7.	ISO 3166-2:2013	<i>Codes for the representation of names of countries and their subdivisions – Part 2: Country subdivision code</i>	PN-ISO 3166-2:2004	<i>Kody nazw krajów i ich jednostek administracyjnych – Część 2: Kod jednostek administracyjnych krajów</i>	Norma znowelizowana przez ISO w 2013 r.
8.	ISO 3166-3:2013	<i>Codes for the representation of names of countries and their subdivisions – Part 3: Code for formerly used names of countries</i>	PN-ISO 3166-3:2002	<i>Kody nazw krajów i ich jednostek administracyjnych – Część 3: Kod poprzednio używanych nazw krajów</i>	Norma znowelizowana przez ISO w 2013 r.

	I	II	III	IV	V
9.	ISO 3297:2007	<i>Information and documentation – International standard serial number (ISSN)</i>	PN-ISO 3297:2010	<i>Informacja i dokumentacja – Międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych (ISSN)</i>	
10.	ISO 3901:2001	<i>Information and documentation – International Standard Recording Code (ISRC)</i>	PN-ISO 3901:2005	<i>Informacja i dokumentacja – Międzynarodowy znormalizowany kod nagrań (ISRC)</i>	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO
11.	ISO 5127:2001	<i>Information and documentation – Vocabulary</i>	PN-ISO 5127:2005	<i>Informacja i dokumentacja - Terminologia</i>	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO
12.	ISO 8459:2009	<i>Information and documentation – Bibliographic data element directory for use in data exchange and enquiry</i>	PN-ISO 8459-5:2007	<i>Informacja i dokumentacja – Zestawienie elementów danych bibliograficznych – Część 5: Elementy danych do wymiany przy katalogowaniu i do wymiany metadanych</i>	Norma znove-lizowana przez ISO w 2009 r.
13.	ISO 9230:2007	<i>Information and documentation – Determination of price indexes for print and electronic media purchased by libraries</i>	PN-ISO 9230:1999	<i>Informacja i dokumentacja – Ustalenie wskaźników cen książek i wydawnictw ciągłych kupowanych przez biblioteki</i>	Norma znove-lizowana przez ISO w 2007 r.
14.	ISO 9707:2008	<i>Information and documentation – Statistics on the production and distribution of books, newspapers, periodicals and electronic publications</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
15.	ISO 10957:2009	<i>Information and documentation – International standard music number (ISMN)</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
16.	ISO/TR 11219:2012	<i>Information and documentation - Qualitative conditions and basic statistics for library buildings – Space, function and design</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	

	I	II	III	IV	V
17.	ISO 11620:2008	<i>Information and documentation – Library performance indicators</i>	PN-ISO 11620:2012	<i>Informacja i dokumentacja – Wskaźniki funkcjonalności bibliotek</i>	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO
18.	ISO 11799:2003	<i>Information and documentation – Document storage requirements for archive and library materials</i>	PN-ISO 11799:2006	<i>Informacja i dokumentacja – Wymagania dotyczące warunków przechowywania materiałów archiwalnych i bibliotecznych</i>	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO
19.	ISO 11940-2:2007	<i>Information and documentation – Transliteration of Thai characters into Latin characters – Part 2: Simplified transcription of Thai language</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
20.	ISO 13008:2012	<i>Information and documentation – Digital records conversion and migration process</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
21.	ISO/TR 13028:2010	<i>Information and documentation - Implementation guidelines for digitization of records</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
22.	ISO 14416:2003	<i>Information and documentation – Requirements for binding of books, periodicals, serials and other paper documents for archive and library use – Methods and materials</i>	PN-ISO 14416:2009	<i>Informacja i dokumentacja – Wymagania dotyczące oprawy książek, czasopism, wydawnictw ciągłych i innych dokumentów papierowych przeznaczonych do użytku w archiwach i bibliotekach – Metody i materiały</i>	
23.	ISO/TR 14873:2013	<i>Information and documentation – Statistics and quality issues for web archiving</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
24.	ISO 15489-1:2001	<i>Information and documentation – Records management – Part 1: General</i>	PN-ISO 15489-1:2006	<i>Informacja i dokumentacja – Zarządzanie dokumentami – Część 1: Zasady ogólne</i>	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO
25.	ISO/TR 15489-2:2001	<i>Information and documentation – Records management – Part 2: Guidelines</i>	PKN-ISO/TR 15489-2:2010	<i>Informacja i dokumentacja – Zarządzanie dokumentami – Część 2: Wytyczne</i>	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO

	I	II	III	IV	V
26.	ISO 15511:2011	<i>Information and documentation – International standard identifier for libraries and related organizations (ISIL)</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
27.	ISO 15706-1:2002	<i>Information and documentation – International Standard Audiovisual Number (ISAN) – Part 1: Audiovisual work identifier</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
28.	ISO 15706-2:2007	<i>Information and documentation – International Standard Audiovisual Number (ISAN) – Part 2: Version identifier</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
29.	ISO 15707:2001	<i>Information and documentation – International Standard Musical Work Code (ISWC)</i>	PN-ISO 15707:2005	<i>Informacja i dokumentacja – Międzynarodowy znormalizowany kod dzieł muzycznych (ISWC)</i>	
30.	ISO 15836:2009	<i>Information and documentation – The Dublin Core metadata element set</i>	PN-ISO 15836:2012	<i>Informacja i dokumentacja – Zestaw elementów metadanych Dublin Core</i>	
31.	ISO 15919:2001	<i>Information and documentation – Transliteration of Devanagari and related Indic scripts into Latin characters</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
32.	ISO 15924:2004	<i>Information and documentation – Codes for the representation of names of scripts</i>	PN-ISO 15924:2006	<i>Informacja i dokumentacja – Kody nazw pism</i>	
33.	ISO 16175-1:2010	<i>Information and documentation – Principles and functional requirements for records in electronic office environments – Part 1: Overview and statement of principles</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	

	I	II	III	IV	V
34.	ISO 16175-2:2011	<i>Information and documentation – Principles and functional requirements for records in electronic office environments – Part 2: Guidelines and functional requirements for digital records management systems</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
35.	ISO 16175-3:2010	<i>Information and documentation – Principles and functional requirements for records in electronic office environments – Part 3: Guidelines and functional requirements for records in business systems</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
36.	ISO 16245:2009	<i>Information and documentation – Boxes, file covers and other enclosures, made from cellulosic materials, for storage of paper and parchment documents</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
37.	ISO/TR 17068:2012	<i>Information and documentation – Trusted third party repository for digital records</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
38.	ISO 17933:2000	<i>GEDI – Generic Electronic Document Interchange</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
39.	ISO 20775:2009	<i>Information and documentation – Schema for holdings information</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
40.	ISO 21047:2009	<i>Information and documentation – International Standard Text Code (ISTC)</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
41.	ISO 21127:2006	<i>Information and documentation – A reference ontology for the interchange of cultural heritage information</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO

	I	II	III	IV	V
42.	ISO 22310:2006	<i>Information and documentation – Guidelines for standards drafters for stating records management requirements in standards</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
43.	ISO 23081-1:2006	<i>Information and documentation – Records management processes – Metadata for records – Part 1: Principles</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
44.	ISO 23081-2:2009	<i>Information and documentation – Managing metadata for records – Part 2: Conceptual and implementation issues</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
45.	ISO/TR 23081-3:2011	<i>Information and documentation – Managing metadata for records – Part 3: Self-assessment method</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
46.	ISO 25577:2013	<i>Information and documentation – MarcXchange</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	Norma w trakcie nowelizacji przez ISO
47.	ISO 25964-1:2011	<i>Information and documentation – Thesauri and interoperability with other vocabularies – Part 1: Thesauri for information retrieval</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
48.	ISO 25964-2:2013	<i>Information and documentation – Thesauri and interoperability with other vocabularies – Part 2: Interoperability with other vocabularies</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
49.	ISO/TR 26122:2008	<i>Information and documentation – Work process analysis for records</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
50.	ISO 26324:2012	<i>Information and documentation – Digital object identifier system</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	

	I	II	III	IV	V
51.	ISO 27729:2012	<i>Information and documentation – International standard name identifier (ISNI)</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
52.	ISO 27730:2012	<i>Information and documentation – International standard collection identifier (ISCI)</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
53.	ISO/TR 28118:2009	<i>Information and documentation – Performance indicators for national libraries</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
54.	ISO 28500:2009	<i>Information and documentation – WARC file format</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
55.	ISO 28560-1:2011	<i>Information and documentation – RFID in libraries – Part 1: Data elements and general guidelines for implementation</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
56.	ISO 28560-2:2011	<i>Information and documentation – RFID in libraries – Part 2: Encoding of RFID data elements based on rules from ISO/IEC 15962</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
57.	ISO 28560-3:2011	<i>Information and documentation – RFID in libraries – Part 3: Fixed length encoding</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
58.	ISO 30300:2011	<i>Information and documentation – Management systems for records – Fundamentals and vocabulary</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	
59.	ISO 30301:2011	<i>Information and documentation – Management systems for records – Requirements</i>	Brak odpowiednika	Brak odpowiednika	

Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych ISO i PKN.

Bibliografia

- Borkowska W. (1971), *Z dziejów normalizacji w bibliotekarstwie polskim*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 1/4, s. 242–258.
- CEN – Comité européen de normalisation [online] [dostęp : 2013-11-21]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.cen.eu>
- Drewniewska-Idziak B. (2001), *Działalność normalizacyjna w dziedzinie zabezpieczania zbiorów bibliotecznych*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 1/2, s. 107–116.
- Grabowska M. (2001), *Normalizacja w zakresie informacji i dokumentacji w Polsce w latach 1993–2000*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 1/2, s. 11–38.
- Grochowska A. (1996), *Problemy normalizacji bibliograficznej w Polsce*. W: Czwartha Ogólnokrajowa Narada Bibliografów Warszawa 7–9 czerwca 1995. Oprac. red. D. Bilikiewicz-Blanc, A. Karłowicz. Warszawa, s. 38–50.
- Grochowska A. (2005), *Aktualny stan normalizacji w zakresie informacji i dokumentacji*. W: Automatyzacja bibliotek publicznych : materiały z ogólnopolskiej konferencji „Automatyzacja bibliotek publicznych”, Warszawa, 24-26 listopada 2004. Red. E. Górską. Warszawa, s. 51-67.
- Grochowska A. (2010), *Prace Komitetu Technicznego nr 242 ds. Informacji i Dokumentacji PKN w latach 2003–2008*, W: Szósta Ogólnokrajowa Narada Bibliografów, Warszawa, 23–24 października 2008. Oprac. red. J. Tarasiewicz, Warszawa, s. 195–205.
- ISO – International Organization for Standardization [online] [dostęp: 2013-11-21]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.iso.org/iso/home.html>
- Jaroszewicz G. (2010), *Normalizacja w bibliotekarstwie*. W: Standardy biblioteczne: praktyka, teoria, projekty. Red. M. Wojciechowska. Gdańsk, s. 57–61.
- Jaroszewicz G., Klenczon W. (2010), „*Normy tworzą zainteresowani na własne potrzeby i z własnych środków*”. *Normalizacja biblioteczna i bibliograficzna w kontekście strategii Polskiego Komitetu Normalizacyjnego*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 4, s. 489–495.
- Lenartowicz M. (2001), *Normalizacja opisu bibliograficznego i jego hasła, zasad szeregowania i przypisów bibliograficznych*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 1/2, s. 39–59.
- Pelcowa J. (1977), *Polskie normy bibliograficzne*. Warszawa.
- Pich B. (2000), *Działalność normalizacyjna w celu ochrony zbiorów*. W: Chrońmy oryginały. Red. B. Drewniewska-Idziak i in. Warszawa, s. 69–74.
- Piotrowicz G. (2001), *Nowe polskie normy dotyczące automatyzacji bibliotek*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 1/2, s. 79–96.
- PKN - Polski Komitet Normalizacyjny, [online] [dostęp: 2013-11-21]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.pkn.pl/>
- Ramlau-Klekowska K. (2001), *Normy w zakresie statystyki bibliotecznej i wydawniczej oraz dziedzin pokrewnych*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 1/2, s. 97–105.
- Siemińska M. (1995), *Europejska działalność normalizacyjna*. „Przegląd Biblioteczny”, z. 3/4, s. 393–407.
- Szmigielska T. (2007), *Norma, normalizacja, standard, standaryzacja, wskaźnik, wytyczne – znaczenie i stosowanie*

- podstawowego słownictwa. W: Standardy w bibliotekach naukowych, stan obecny i przyszłość. Red. merytoryczna T. U. Szmiągłska. Warszawa, s. 13–41.*
- Szymański J. (2004), *Polski Komitet Normalizacyjny członkiem europejskich organizacji normalizacyjnych CEN i CENELEC. „Normalizacja”, nr 1, s. 3–4.*
- Tokarska A. (2000), *Normy i inne pomoce metodyczne w bibliografii. W: Bibliografia: metodyka i organizacja. Red. Z. Żmigrodzki. Warszawa, s. 46–62.*

Paweł Rygiel

International ISO standards in the field of information and documentation from the years 2000-2013 and their implementation in the Polish standardization system. A statement.

Summary

The purpose of the paper is to present the state of the standardization work in the field of information and documentation conducted by the International Organization for Standardization (ISO) in the years 2000-2013, and the effects of work on the implementation of international standards by the Technical Committee no. 242 Polish Committee for Standardization (Polish acronym: PKN) in the same period. To achieve this goal, the author elaborated the lists of standards published by both the ISO and PKN and selected the specific standards appropriate for our field of interest that the PKN is responsible for. The results of the standard's review are presented in tabular statement containing the numbers and titles of ISO standards in ascending order and their Polish counterparts. The author draws attention to the timeliness of the standardization work in Poland as well as points the gaps and needs of the Polish standardization in the information and documentation fields.